

Nemzeti Választási Iroda
Elnök

**A Nemzeti Választási Iroda elnökének
18/2015. NSz. számú határozata**

A Nemzeti Választási Iroda elnöke Miczán József (a továbbiakban: Szervező) magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozza a következő

határozatot:

A Nemzeti Választási Iroda elnöke az

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Orbán Viktort, Magyarország miniszterelnökét, Csányi Sándort, OTP Bank Nyrt. elnök-vezérigazgatóját, és Polt Pétert, Magyarország legfőbb ügyészét huszonöt-huszonöt év börtönbüntetés végrehajtására kötelezzék, valamint teljes vagyonukat kobozza el az állam, a devizahitelesekben éveken keresztül bünszövetkezetben elkövetett népiirtás és más bűntettek miatt?”

kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet elutasítja, és azt nem terjeszti a Nemzeti Választási Bizottság elé.

A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye, de a szervező a kérdést ismételt benyújthatja. Az ismételt benyújtott kérdés hitelesítését a Nemzeti Választási Bizottság napirendjére kell tűzni kivéve, ha a támogató választópolgárok száma – beleértve a magánszemély szervezők számát is – nem éri el a húszat. A szervező a kérdést a Nemzeti Választási Iroda elnöke elutasító határozatának közzétételét követő 15 napon belül nyújthatja be ismételt személyesen vagy postai úton (1054 Budapest, Alkotmány u. 3., levélcím: 1397 Budapest Pf: 547.).

Indokolás

I.

A népszavazási kezdeményezés Szervezője 2015. május 12-én 27 támogató választópolgár adatait és aláírását tartalmazó aláírásgyűjtő ívet nyújtott be postai úton a Nemzeti Választási Bizottsághoz a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 3. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából.

Szervező – ezt megelőzően – 2015. április 27-én az alábbi kérdés tartalmazó aláírásgyűjtő ívet nyújtotta be hitelesítés céljából a Nemzeti Választási Irodához:

„Egyetért-e Ön azzal, hogy Orbán Viktort, Magyarország miniszterelnökét, Csányi Sándort, OTP Bank Nyrt. elnök-vezérigazgatóját, Polt Pétert, Magyarország legfőbb

ügyészét huszonöt-huszonöt év börtönbüntetés végrehajtására kötelezzék, valamint teljes vagyonukat kobozza el az állam, a devizahitelesekben éveken keresztül bűnszövetkezetben elkövetett népirtás, és más bűntettek miatt?”

A fenti kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet 2015. április 30-án kelt 16/2015. NSz. számú határozattal formai és tartalmi indokok alapján elutasítottam és nem terjesztetem a Nemzeti Választási Bizottság elé hitelesítésre.

Szervező 2015. április 27-én benyújtott a 16/2015. NSz. határozattal elutasított kérdése és a jelen eljárás tárgyát képező kérdésének összehasonlítása alapján megállapítom, hogy azok szövege két helyen eltér egymástól, vagyis a két kérdés különbözőnek tekintendő, ezért a Szervező jelen eljárás tárgyát képező 2015. május 12-én benyújtott kérdése az Nsztv. 10. § (2) bekezdésében foglalt, az ismételt benyújtásra vonatkozó törvényi követelménynek nem felel meg, így a Nemzeti Választási Iroda az Nsztv. 10. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti előzetes formai vizsgálatot folytat le.

II.

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján a Nemzeti Választási Iroda elnöke a kérdést a benyújtásától számított öt napon belül határozattal elutasítja, és nem terjeszti a Nemzeti Választási Bizottság elé, ha a kezdeményezés az országos népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes, vagy nem felel meg a 2-4. §-ban, a 6. §-ban és a 8. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, továbbá ha az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a jogszabályi feltételeknek.

Az Nsztv. 4. § (4) bekezdése szerint a Nemzeti Választási Iroda a központi névjegyzékben ellenőrzi a szervező és a támogató választópolgárok választójogát.

A Nemzeti Választási Iroda az Nsztv. 4. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettsége alapján elvégezte a magánszemély Szervező és a további 27 támogató polgár választójogának ellenőrzését a központi névjegyzék adatai alapján. Tekintettel arra, hogy a kezdeményezést támogató aláírók közül hét polgár a személyi azonosítóját hibásan tüntette fel, így e támogató polgár vonatkozásában a választójog ellenőrzését a Nemzeti Választási Iroda nem tudta elvégezni, továbbá egy választópolgár a személyes adatát hiányosan tüntette fel.

Mindezekre tekintettel megállapítom, hogy a Szervező a huszonhét támogató polgár helyett, összesen tizenkilenc választópolgár aláírásával ellátott aláírásgyűjtő ívet csatolt be a hitelesítésre benyújtott aláírásgyűjtő ív mellékleteként.

Az Nsztv. 4. § (5) bekezdése alapján, mivel a támogató választópolgárok számának megállapításakor a magánszemély Szervezőt is figyelembe kell venni, így a választójog ellenőrzését követően megállapítom, hogy a Szervező – eleget téve az Nsztv. 4. § (1) bekezdésében foglaltaknak – összesen húsz érvényes támogató aláírást nyújtott be a népszavazási kezdeményezés támogatására.

III.

Megállapítom, hogy a népszavazási kezdeményezés Szervezője által benyújtott kezdeményezés az alábbiak miatt nem felel meg az Nsztv-ben megfogalmazott követelményeknek.

Az Nsztv. 3. § (1) bekezdése előírja, hogy a szervezőnek a népszavazásra javasolt kérdést az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán, az aláírásgyűjtés megkezdése előtt – a kérdés hitelesítése céljából – benyújtja a Nemzeti Választási Bizottsághoz. Az Nsztv. 15. § (1) bekezdése szerint országos népszavazás elrendelésére irányuló választópolgári kezdeményezést az aláírásgyűjtő ív hitelesítési záradékkal ellátott mintapéldányáról készített másolaton lehet támogatni.

Megállapítom, hogy a kezdeményezés Szervezője nem nyújtott be olyan aláírásgyűjtő ív mintapéldányt, mely a népszavazási kérdést tartalmazza és alkalmas arra, hogy a Nemzeti Választási Bizottság hitelesítő döntését követően azt hitelesítési záradékkal ellátva az aláírásgyűjtés megkezdhető lenne.

Mindezekre figyelemmel megállapítom, hogy a kezdeményezés nem felel meg az Nsztv. 3. §-ban foglalt feltételeknek.

IV.

Az Nsztv. 4. § (2) bekezdése értelmében a Szervezőnek az adatkezelést az adatvédelmi nyilvántartásba be kell jelentenie a támogató aláírások gyűjtését megelőzően.

Megállapítom, hogy Szervező a népszavazási kezdeményezés 2015. május 12-ei benyújtása során semmilyen módon nem igazolta azt a tényt, hogy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság a Szervezőt – mint adatkezelőt – az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 68. § (6) bekezdésében foglaltak szerint nyilvántartásba vette.

Mindezekre figyelemmel megállapítom, hogy a kezdeményezés nem felel meg az Nsztv. 4. §-ban foglalt feltételeknek.

V.

Az Nsztv. 8. § (1) bekezdés b) pontja szerint a kérdés benyújtását követően nem nyújtható be azonos tárgyú kérdés annak hitelesítését megtagadó döntés jogerőre emelkedéséig.

Az Nsztv. 8. § (3) bekezdése szerint két kérdés abban az esetben tekinthető azonos tárgyúnak, ha azok – akár részben – azonos vagy egymást kizáró kötelezettséget rónának az Országgyűlésre.

Megállapítom, hogy a Szervező által 2015. április 27-én benyújtott kérdés és a jelen eljárás tárgyát képező kérdés azonos tárgyúnak tekinthetők, ugyanis mindkét népszavazási kezdeményezés – az Nsztv. 8. § (3) bekezdésben foglaltak szerint – azonos tárgykörre vonatkozik, vagyis arra, hogy Magyarország miniszterelnökét, legfőbb ügyészét és az OTP Bank elnök-vezérigazgatóját népiirtás és más bűncselekmények miatt ítélik el.

Tekintettel arra, hogy a két kérdés azonos tárgyúnak tekinthető, így jelen eljárás tárgyát képező kezdeményezéssel kapcsolatban megállapítom, hogy az az Nsztv. 8. § (1) bekezdés b) pontjában előírt követelményeknek sem felel meg.

Tekintettel arra, hogy a jogszabály egyértelműen kizárja a kérdés benyújtását követően – a hitesítést megtagadó döntés jogerőre emelkedéséig – újabb, azonos tárgyú kérdés benyújtását, ezért megállapítom, hogy a kezdeményezés az Nsztv. 8. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt feltételnek nem felel meg.

VI.

Az Nsztv. 10. § (1) bekezdése alapján a Nemzeti Választási Iroda elnöke azt is vizsgálni köteles, hogy a kezdeményezés az országos népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével összeegyeztethető-e. Amennyiben a kérdés nyilvánvalóan ellenétes a jogintézmény alkotmányos céljával és rendeltetésével, úgy az az elutasítás jogkövetkezményét vonja maga után.

Annak megítélése során, hogy a jelen eljárás tárgyát képező népszavazási kezdeményezés összhangban van-e a népszavazás alkotmányos rendeltetésével, az Alkotmánybíróság 18/2008. (III. 12.) AB határozatában foglaltakat tekintem irányadónak.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében hivatkozott rendelkezését megegyező megfogalmazásban tartalmazta a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. § (1) bekezdése is.

Az országos népszavazás rendeltetését, az állam életében betöltött szerepét az Alaptörvény határozza meg. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy „Magyarország független, demokratikus jogállam”, melyben a (3) bekezdés alapján „[a] közhatalom forrása a nép”. A (4) bekezdés szerint „[a] nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja”. Az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdése szerint „[o]rszágos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet”. Az Alkotmánybíróság hivatkozott határozatában, visszautalva a 2/1993. (I. 22.) AB határozatban is rögzített érvelésre, rámutatott arra, hogy a népszavazás a parlamentáris rendszerben kivételes, a hatalom képviselési gyakorlásának kiegészítésére, befolyásolására irányul, tehát komplementer jellegű. (ABH 1993, 33, 37.)

Ahogy arra az Nsztv. preambuluma is utal, a választópolgárok a közvetlen hatalomgyakorlás kivételes formáját, az országos népszavazást „az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében” gyakorolják.

Az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése alapján legalább kétszáz ezer választópolgár kezdeményezése alapján az Országgyűlésnek országos népszavazást kell elrendelnie. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés pedig kötelező az Országgyűlésre, vagyis köteles a népszavazásra feltett kérdésnek megfelelő döntést hozni. Ebben az esetben tehát a választópolgárok által kezdeményezett népszavazás a törvényhozó hatalom helyébe lép, és a népszavazás tárgyát képező ügyben az

Országgyűlés végrehajtói szerepbe kerül. Éppen ezért, ahogyan az a 18/2008. (III. 12.) AB határozatban is rögzítésre került „a választópolgárok által kezdeményezett ügydöntő népszavazás e rendeltetésére tekintettel egyáltalán nem közömbös, hogy arra milyen kérdésben, illetőleg milyen célból kerül sor. Az aláírásgyűjtő íven megfogalmazott kérdés meghatározza a népszavazási eljárás egész további menetét, csak a hitelesített aláírásgyűjtő íven lehet aláírásokat gyűjteni (..), sikeres aláírásgyűjtés esetén az Országgyűlés az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdésben köteles elrendelni a népszavazást (..) és eredményes népszavazás esetén az a kérdés lesz az, amelyben az Országgyűlés köteles lesz döntést hozni (..)”.

A 18/2008. (III. 12.) AB határozat rögzíti, hogy az Alkotmánybíróság már 52/1997. (X. 14.) AB határozatában alkotmányos követelményeket fogalmazott meg az országos népszavazás jogintézményével összefüggésben és határozata indokolásában rámutatott arra, hogy „az előzetes alkotmányossági vizsgálat funkciója az, hogy már az aláírásgyűjtés megkezdése előtt feltárja és eldöntse azokat a jogvitákat, amelyek a kérdés népszavazásra bocsáthatósága, illetőleg a kérdés megfogalmazása kapcsán felmerülnek. Nem szabad ugyanis - sem helyi, sem országos népszavazás keretében - kitenni a választópolgárokat annak, hogy csak utólag, az aláírásgyűjtés befejezése után derüljön ki: azt a kérdést, amelynek népszavazásra bocsátását támogatták, nem a törvény által megkövetelt módon fogalmazták meg, illetőleg a tárgykör valamely okból nem képezheti népszavazás tárgyát. (ABH 1997, 343.)” (ABH 2008, 212, 218-219.)

Az Alkotmánybíróság 26/2007. (IV. 25.) AB határozatában megfogalmazta:” (...) csak olyan népszavazási kérdés tekinthető alkotmányosan megengedhetőnek, amely nem áll ellentétben a népszavazásnak az alkotmányos berendezkedésben betöltött szerepével. (ABH 2007. 332, 334.)”

Fentiekben hivatkozott, az Nsztv. 10. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva, figyelemmel az Alkotmánybíróság által kimunkált korábbi joggyakorlatra megállapítom, hogy jelen eljárás tárgyát képező népszavazási kezdeményezés nem egyeztethető össze a népszavazásnak az Alaptörvényben és az Nsztv. preambulumban megfogalmazást nyert, az alkotmányos rendszerben betöltött kiemelkedő szerepével és alkotmányos rendeltetésével. A kezdeményezés nem teljesíti azt az alaptörvényi célt, hogy az ország sorsát érintő legfontosabb és egyben az Országgyűlés hatáskörébe tartozó ügyben készítse döntésre az ország valamennyi választópolgárát.

Jelen népszavazási kezdeményezés Szervezője által előterjesztett kérdés Magyarország miniszterelnökét, legfőbb ügyészét és az OTP Bank elnök-vezérigazgatóját a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény szerinti emberiség elleni bűncselekménnyel vádolja és a népszavazási kezdeményezés eredményeképp kíván igazságszolgáltatási tevékenységet végezni, melyre azonban az Alaptörvényben deklarált hatalommegosztás elve alapján kizárólag a bíróságok jogosultak. Azt sem a törvényhozó, sem a végrehajtó hatalom nem gyakorolhatja, kiváltképp nem gyakorolható népszavazás útján, amelynek egész rendeltetésével ellentétes.

Jelen népszavazási kezdeményezés tehát nem alkalmas arra, hogy hosszabb távon határozza meg a választópolgárok széles körének jogait és kötelezettségét, nyilvánvalóan

nem a népszavazás jogintézménye alkotmányos céljának elérésére irányul, hanem attól egyértelműen eltérő, azzal össze nem egyeztethető joggyakorlást kíván megvalósítani, mely okokból kifolyólag sérti a népszuverenitás közvetlen, de kiegészítő jellegű gyakorlásának elvét.

A fentiekben részletesen kifejtett indokok miatt az Nsztv. 10. §-ában rögzített előzetes formai és tartalmi vizsgálat alapján a Szervező által benyújtott országos népszavazási kezdeményezést elutasítottam és azt nem terjesztem a Nemzeti Választási Bizottság elé hitelesítésre.

V.

A határozat az Alaptörvény B) cikk (1), (3) és (4) bekezdésein, a 8. cikk (1) és (2) bekezdésein, az Nsztv. preambulumban, az Nsztv. 3. §-án, a 4. §-án, a 6. § (2) bekezdésén, a 8. §-án, a 10. §-án és 15. §-án alapul. A jogorvoslatot az Nsztv. 10. § (2) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. május 15.

dr. Pálffy Ilona
elnök